

CON 266

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

सहायक मोटार वाहन निरीक्षक यांच्याकरिता सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण विभागीय परीक्षा

मुंबई, गुरुवार, दिनांक २० जून २०१३

[वेळ : सकाळी ९-३० ते दुपारी १२-३०]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक १

व्हेईकल ले-आऊट इंजिन्स, इंटरनल कंबशन इंजिन, ऑटोमोबाईल एलिमेंट्स, वगैरे.

(पुस्तकांशिवाय)

सूचना.—(१) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासात दर्शविले आहेत.

(२) आवश्यक तेथे आकृत्या काढा.

	गुण
१. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :—	२०
(अ) फ्लायव्हीलचे कार्य	
(ब) टायरची असमान झीज व त्याची कारणे	
(क) डिफरन्शियल	
(ड) टर्निंग रेडीअस	
(इ) हिटर प्लग.	
२. थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही चार) :—	२०
(अ) इंजिनद्वारा आवश्यक ताकद न मिळण्याची कारणे	
(ब) मास्टर सिलिंडरचे कार्य	
(क) वाहनाची लायटिंग सिस्टीम	
(ड) ब्रेक इफिशिएन्सी	
(इ) गिअर बॉक्सचे कार्य.	
३. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :—	२०
(अ) वाहनाची कुलिंग सिस्टीम	
(ब) वाहनाची लुब्रिकेटिंग सिस्टीम	
(क) इंजिनातून अवाजवी काळा धूर बाहेर पडण्याची कारणे.	
४. आकृत्या काढा (कोणत्याही दोन) :—	२०
(अ) क्लच	
(ब) वाहनाची ट्रान्समिशन सिस्टिम	
(क) वाहनाची स्टीअरिंग सिस्टीम	
५. सविस्तर विवेचन करा (कोणतेही दोन) :—	२०
(अ) वाहनात क्षमतेपेक्षा जास्त माल असल्याने वाहनांच्या विविध यंत्रणांवर होणारा दीर्घकालीन परिणाम.	
(ब) वाहनापासून होणाऱ्या ध्वनी प्रदूषणाचे विविध स्रोत सांगून ते कमी करण्याच्या दृष्टीने उपाययोजना विशद करा.	
(क) वाहनापासून होणाऱ्या वायू प्रदूषणाचे विविध स्रोत सांगून ते कमी करण्याच्या दृष्टीने उपाययोजना विशद करा.	

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR ASSISTANT INSPECTORS POST
RECRUITMENT IN THE MOTOR VEHICLE DEPARTMENT**

MUMBAI, THURSDAY, 20TH JUNE 2013

[TIME—9-30 P.M. TO 12-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER I

**VEHICLE LAYOUT ENGINES, INTERNAL COMBUSTION
ENGINE, AUTOMOBILE ELEMENTS, ETC.**

(Without Books)

N.B.—(1) Marks for each question have been indicated in the margin.

(2) Draw necessary diagrams and sketches wherever necessary.

	Marks
1. Write short notes (any <i>four</i>) :—	20
(a) Function of fly-wheel	
(b) Uneven tyre wear and its reasons	
(c) Differential	
(d) Turning radius	
(e) Heater plug	
2. Give short answers (any <i>four</i>) :—	20
(a) Reasons for reduced power output from the engine.	
(b) Function of Master Cylinder.	
(c) Lightning system of a vehicle.	
(d) Brake efficiency.	
(e) Function of gear box.	
3. Write notes (any <i>two</i>) :—	20
(a) Cooling system of a vehicle	
(b) Lubricating system of a vehicle	
(c) Reasons for smoky exhaust	
4. Draw diagrams (any <i>two</i>) :—	20
(a) Clutch	
(b) Transmission system of a vehicle	
(c) Steering system of a vehicle	
5. Explain in detail (any <i>two</i>) :—	20
(a) Long term effects on vehicle systems due to over-loading of goods in the vehicle.	
(b) What are different sources of Noise Pollution from motor vehicles ? Give measures to reduce it.	
(c) What are different sources of Air Pollution due to motor vehicles ? Give measures to reduce it.	

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

सहायक मोटार वाहन निरीक्षक यांच्याकरिता सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण विभागीय परीक्षा

मुंबई, गुरुवार, दिनांक २० जून २०१३
[वेळ : दुपारी २-०० ते सायंकाळी ५-००]
(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक २

मोटार वाहन कायदा १९८८ व केंद्रीय मोटार वाहन नियम १९८९ वगैरे
(पुस्तकांसह)

सूचना.— (१) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासामध्ये दर्शविले आहेत.

(२) पुस्तकातील मजकूर जसाच्या तसा उतरविल्यास गुण कमी केले जातील.

	गुण
१. व्याख्या लिहून स्पष्ट करा (कोणतेही चार) :—	२०
(अ) स्मार्ट कार्ड (ब) बॅटरीवर चालणारे वाहन (क) कंत्राटी वाहन (ड) वाहक (इ) परवाना.	
२. (अ) वाहकाची अनुज्ञप्ती देण्याची कार्यपद्धती संबंधित तरतुदीसह स्पष्ट करा.	१०
(ब) शिकाऊ अनुज्ञप्ती मंजूर करण्याची कार्यपद्धती संबंधित तरतुदीसह स्पष्ट करा.	१०
३. (अ) परिवहन वाहनाचा परवाना निलंबन व रद्द करण्यासंबंधीच्या तरतुदी व परिस्थिती सविस्तरपणे स्पष्ट करा.	१०
(ब) रिक्सा व टॅक्सींना इलेक्ट्रॉनिक भाडे मीटर बसविण्याची कार्यपद्धती संबंधित तरतुदीसह स्पष्ट करा.	१०
४. (अ) स्कूल बस नोंदणी करण्यासाठीची कार्यपद्धती संबंधित तरतुदीसह स्पष्ट करा.	१०
(ब) वाहनाची नोंदणी निलंबन व नोंदणी रद्द करण्याची कार्यपद्धती संबंधित तरतुदीसह स्पष्ट करा.	१०
५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :—	२०
(अ) अवैध प्रवाशी वाहतूक	
(ब) व्यापार प्रमाणपत्र	
(क) मोटार वाहन चालविण्याचे प्रशिक्षण देणाऱ्या शाळा व आस्थापना	
(ड) मालकीचे हस्तांतरण.	

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR ASSISTANT INSPECTORS POST
RECRUITMENT IN THE MOTOR VEHICLE DEPARTMENT**

MUMBAI, THURSDAY, 20TH JUNE 2013

[TIME—2-00 P.M. TO 5-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER II

**MOTOR VEHICLES ACT, 1988 AND
CENTRAL MOTOR VEHICLES RULES, 1989 ETC.**

(With Books)

- N.B.*—(1) All questions carry marks as mentioned on right side.
(2) Marks will be deducted for copying the matter from books.

	Marks
1. Explain and Define (any <i>four</i>) :—	20
(a) Smart Card (b) Battery Operated Vehicle	
(c) Contract Carriage (d) Conductor (e) Permit.	
2. (A) Explain the procedure with relevent provisions to grant a conductor's licence.	10
(B) Explain the procedure with relevant provisions to grant a learner's licence.	10
3. (A) Explain the provisions and circumstances regarding the cancellation and suspension of a permit of the transport vehicle.	10
(B) Explain the procedure with relevant provisions to fit the electronic fare meter on auto rikshaw and taxi.	10
4. (A) Explain the procedure with relevant provisions for the registration of School Bus.	10
(B) Explain the procedure with relevant provisions for the cancellation and suspension of registration of motor vehicle.	10
5. Write short notes on (any <i>two</i>) :—	20
(a) Clandestine Operation.	
(b) Trade Certificate	
(c) Driving Schools and Establishments	
(d) Transfer of Ownership.	

CON 268

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

सहायक मोटार वाहन निरीक्षक यांच्याकरिता सेवाप्रवेशोत्तर प्रशिक्षण विभागीय परीक्षा

मुंबई, शुक्रवार, दिनांक २१ जून २०१३
[वेळ : सकाळी ९-३० ते दुपारी १२-३०]
(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ३

बॉम्बे मोटार व्हेईकल्स टॅक्स अॅक्ट, १९५८, बॉम्बे मोटार व्हेईकल्स टॅक्स रुल्स, १९५९, वगैरे.
(पुस्तकांसह)

सूचना.— (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(३) पुस्तकातील मजकूर हुबेहुब उरतविल्यास गुण दिले जाणार नाहीत.

	गुण
१. स्पष्टीकरणासह व्याख्या लिहा (कोणत्याही पाच) :—	२०
(अ) वाहनाची किंमत (ब) वातानुकूलित वाहन (क) ताफा मालक	
(ड) शैक्षणिक परिसंस्था (इ) नावापर (फ) ऑपरेटर	
(ग) शासकीय कोषागार.	
२. टिपा लिहा :—	
(अ) थकित कर असलेल्या वाहनांच्या बाबतीत वाहन अडकावून ठेवणे व कर वसूल करणे या बाबतीतील मुंबई मोटार वाहन कर कायद्यातील तरतुदी.	१०
(ब) प्रवासी कर भरला नाही तर दंडाची तरतूद काय आहे ? (मुंबई मोटार वाहन कर व प्रवासी कर कायदा, १९५८ अंतर्गत)	१०
३. (अ) कर परताव्याबाबत असलेल्या मुंबई मोटार वाहन कर कायदा, १९५८ मधील तरतुदी स्पष्ट करा. कर परतावा केव्हा देय ठरतो ? आणि तो कसा मिळविला जातो ?	१५
(ब) श्री. अमर गर्ग यांनी दिनांक ३ एप्रिल २००८ रोजी बी.एम.डब्ल्यू. परदेशी बनावटीची कार याची नोंद केली होती. त्याचा त्यांनी रु. ३.५१ लाख इतका एकरकमी कर भरला होता. सप्टेंबर २०१२ मध्ये श्री. अमर गर्ग यांनी ती प. बंगाल येथे हस्तांतरित केली होती. ऑक्टोबर २०१२ मध्ये त्यांनी परताव्यासाठी अर्ज केला. कर परताव्याची रक्कम निश्चित करा.	५
४. (अ) “विवरणपत्राचे सादरीकरण” आणि मागणीपत्र बजावण्याची विहित पद्धत स्पष्ट करा.	१५
(ब) प्रवासी कर भरला नाही तर दंडाची तरतूद काय आहे ?	५
५. विशद करा (कोणतेही दोन) :—	२०
(अ) परतावा नोंद पुस्तिका (रजिस्टर)	
(ब) मुंबई मोटार वाहन कर भरण्यापासून माफी.	
(क) वाहनांचा नावापर प्रमाणित करणे.	
६. “शैक्षणिक संशोधन मंडळाच्या” अशा “संशोधनात्मक कारणातून असलेल्या कंत्राटी	२०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

**DEPARTMENTAL EXAMINATION FOR ASSISTANT INSPECTORS POST
RECRUITMENT IN THE MOTOR VEHICLE DEPARTMENT**

MUMBAI, FRIDAY, 21ST JUNE 2013

[TIME—9-30 A.M. TO 12-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER III

**PAPER ON BOMBAY MOTOR VEHICLES TAX ACT, 1958, BOMBAY
MOTOR VEHICLES TAX RULES, 1959, ETC.**

(With Books)

N.B.—(1) Answer any *five* questions.

(2) All questions carry *equal* marks.

(3) Marks will be discounted for indiscriminate copying of books.

	Marks
1. Define and explain in brief (any <i>five</i>):—	20
(a) Cost of the Vehicle	
(b) Air Condition Vehicle	
(c) Fleet Owner	
(d) Educational Institution	
(e) Non Use	
(f) Operator	
(g) Government Treasury	
2. Write a notes :—	
(a) Explain different provisions of seizure of Tax due vehicle and Recovery of Taxes under B.M.V. Tax Act and Rules.	10
(b) Write a note on “Penalty” under Bombay Motor Vehicle (Taxation and Passanger) Act, 1958.	10
3. (a) Elaborate the provisions of B.M.V. Tax Act, 1958 related to refund of Tax. When refund of Tax is admissable and how it is obtained ?	15
(b) Mr. Amar Garg had registered a imported BMW Car on 3rd April 2008 and paid one time tax Rs. 3.51 lac. In September 2012 Mr. Amar Garg transferred this vehicle to West Bengal. In October 2012 he applied for refund of Tax. Calculate the refund amount.	5
4. (a) Explain “Submission of returns” and manner of servicing notice of demand.	15
(b) What is “Penalty” for non payment of passanger tax ?	5
5. Explain (any <i>two</i>):—	20
(a) Refund Register	
(b) Exemptions from payment of B.M.V. Tax.	
(c) Certifying a non-use of vehicle.	
6. Explain in detail the provisions of BMV Tax, regarding the Taxation of vehicle owned by or contracted with Educational Institutions.	20